

ОПЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ
(за матеріалами інтернет-версій друкованих ЗМІ
та онлайн-медіа)

28.07.2025

Зміст:

(натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Укрінформ. – 2025. – 26 лип. Зеленський збільшив кількість номінацій Шевченківської премії до 13. – Інф.; Україна молода. – 2025. – 26 лип. Шевченківська премія: кількість номінацій збільшили до 13. – Здоровило Т.; Вечірній Київ. – 2025. – 26 лип. Національна премія України імені Тараса Шевченка відтепер має більше номінацій. – Скотнікова О.; Газета по-українськи. – 2025. – 26 лип. Президент розширив кількість лауреатів Шевченківської премії. – Інф.; NV. – 2025. – 25 лип. Зеленський оновив правила вручення Шевченківської премії: що змінилося. – Інф.; інші видання](#)

[Укрінформ. – 2025. – 26 лип. Президент доручив уряду організувати заходи до 65-річчя від заснування Шевченківської премії. – Інф.](#)

[Україна молода. – 2025. – 27 лип. Мінкульт програв касацію: ВСУ передав костел святого Миколая католицькій парафії, фото. – Здоровило Т.; Village Україна. – 2025. – 26 лип. Верховний Суд зобов'язав Мінкульт передати костел святого Миколая парафії. – Гриненко В.](#)

[Вечірній Київ. – 2025. – 26 лип. Понад 6000 працівників культури з усієї України записалися на тренінги із надання психологічної допомоги. – Марків Н.](#)

Вшанування пам'яті

[Укрінформ. – 2025. – 25 лип. Безславна дискусія довкола Пагорба Слави. – Когутич Т.](#)

Мовні питання

[Інтерфакс-Україна. – 2025. – 25 лип. Мовний омбудсмен Івановська: Наше представництво в регіонах потрібно посилювати. – Інф.](#)

[Village Україна. – 2025. – 26 лип. В Одеській області перейменували вулиці, названі на честь захисників України. – Гриненко В.](#)

[Інтерфакс-Україна. – 2025. – 25 лип. Скасування рішень про перейменування вулиць на честь захисників України неприпустиме – УІНП. – Інф.](#)

Благодійність

[Вечірній Київ. – 2025. – 26 лип. У Києві актори театрів та кіно позмагаються у благодійному спортивному турнірі. – Марків Н.](#)

Театр

[Village Україна. – 2025. – 27 лип. Українські актори відкрили Міжнародний шекспірівський фестиваль у Гданську. – Гуржий В.; Укрінформ. – 2025. – 27 лип. «Буря» з України зібрала аншлаги на відкритті Міжнародного Шекспірівського фестивалю. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 25 лип. Одеський театр опери та балету створить 3D-копію своєї будівлі. – Інф.](#)

Музика

[Укрінформ. – 2025. – 27 лип. «Український оркестр свободи» виступить у восьми європейських містах. – Інф.](#)

[NV. – 2025. – 27 лип. «Потужний результат». Кліп Kalush і SKOFKA зібрав 100 мільйонів переглядів на YouTube. – Інф.](#)

Візуальні мистецтва

[Укрінформ. – 2025. – 25 лип. У Варшаві відбудеться зустріч-перформанс «Узори спротиву: Леся Українка і Леонора Янко». – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 25 лип. У Вінниці відкрилася фотовиставка Говарда Баффета. – Інф.](#)

Арттерапія

[Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 26 лип. Незламне мистецтво: як арттерапія допомагає ветеранам відновлюватися після війни. – Наріжна В.](#)

Кіномистецтво. Кінопрокат

[Газета по-українськи. – 2025. – 25 лип. «Головні герої фільму – не люди, а дві сили: природа і війна» – режисер Дмитро Грешко. – Прокопенко І.](#)

Культура та мистецтво для людей з інвалідністю

[Укрінформ. – 2025. – 27 лип. Зеленська презентувала новий епізод освітнього серіалу «Люди з досвідом війни». – Інф.](#)

Література

[Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 25 лип. Сергій Жадан став лауреатом Австрійської державної премії. – Лебедина О.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 27 лип. Жадан: Війна змінила українську мову, наповнивши її болем. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 26 лип. До лонглиста польської літературної премії Ossolineum увійшли 11 українських авторів. – Інф.](#)

[Газета по-українськи. – 2025. – 26 лип. «Кажуть, говорити про майбутнє нині – наївно» – фестиваль «Фронтера» проведуть уп'яте. – Прокопенко І.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 27 лип. У Польщі видали двомовну збірку Юлії Мусаковської «Незручні вірші». – Інф.](#)

Вечірній Київ. – 2025. – 26 лип. На станції метро «Золоті ворота» представили поезію авторів з України та Європи. – Катаєва М.

Музейна справа

Укрінформ. – 2025. – 25 лип. У Польщі проходить виставка «Яворів. Народні барви Розточчя». – Інф.

NV. – 2025. – 25 лип. З автографом митрополита Шептицького. Служба зовнішньої розвідки повернула в Україну Требник 1844 року. – Інф.; Укрінформ. – 2025. – 25 лип. В Україну повернули рідкісний стародрук з підписом митрополита Шептицького. – Інф.; Вечірній Київ. – 2025. – 25 лип. Зовнішня розвідка повернула в Україну стародрук з автографом Андрея Шептицького. – Божок С.; Україна молода. – 2025. – 25 лип. В Україну повернуто історичний стародрук з автографом митрополита Шептицького – СЗРУ. – Здоровило Т.

Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 27 лип. Маковій у Пирогові: традиції Медового Спаса ожили в народному музеї. – Лебедина О.

Охорона культурної спадщини

Вечірній Київ. – 2025. – 25 лип. Археологія у серці Києва: тривають дослідження надбрамної церкви Михайлівського Золотоверхого монастиря. – Асадчева Т.

Вечірній Київ. – 2025. – 25 лип. Суд зобов'язав власника пам'ятки архітектури на Подолі укласти охоронний договір. – Катаєва М.

Village Україна. – 2025. – 25 лип. Мозаїку «Журавель і лисичка» відновили – тепер вона знаходиться на стіні чайної «Сьорб». – Гриненко В.

Міжнародне співробітництво

Укрінформ. – 2025. – 25 лип. Ансамбль з Києва представляє Україну на міжнародному фестивалі в Марокко. – Інф.

Загальні питання

Укрінформ. – 2025. – 26 лип. Зеленський збільшив кількість номінацій Шевченківської премії до 13. – Інф.; Україна молода. – 2025. – 26 лип. Шевченківська премія: кількість номінацій збільшили до 13. – Здоровило Т.; Вечірній Київ. – 2025. – 26 лип. Національна премія України імені Тараса Шевченка відтепер має більше номінацій. – Скотнікова О.; Газета по-українськи. – 2025. – 26 лип. Президент розширив кількість лауреатів Шевченківської премії. – Інф.; NV. – 2025. – 25 лип. Зеленський оновив правила вручення Шевченківської премії: що змінилося. – Інф.; інші видання

Президент України Володимир Зеленський підписав Указ №553/2025, яким збільшив до 13 кількість номінацій Національної премії України імені Тараса Шевченка. 26 липня його оприлюднено на сайті глави держави. Згідно з документом, щорічно присуджується до 13 премій за номінаціями: проза; поезія; літературознавство і мистецтвознавство; публіцистика і журналістика; музичне мистецтво; концертно-виконавське мистецтво; театральне мистецтво; кіномистецтво; візуальні мистецтва; фотомистецтво; декоративно-прикладне мистецтво; дизайн (за видами, визначеними Комітетом з Національної премії України імені Тараса Шевченка); творче кураторство культурно-мистецьких проєктів. Як впливає з документа, замість номінації «Література» з'явилися номінації «Проза» та «Поезія». Крім того, додано нові номінації «Концертно-виконавське мистецтво», «Фотомистецтво», «Дизайн» та «Творче кураторство культурно-мистецьких проєктів». У документі зазначається, що премія присуджується творцям (авторам, виконавцям) нових оригінальних творів, опублікованих (виpusчених у світ) протягом останніх п'яти років (але не пізніше як за пів року до їх висунення на здобуття премії), а на здобуття премії в номінації творче кураторство культурно-мистецьких проєктів висувається безпосередній автор культурно-мистецького проєкту (твору), який був реалізований як змістовне і цілісне культурне явище протягом останніх п'яти років (але не пізніше як за пів року до його висунення на здобуття премії), за умови, що цей проєкт є результатом творчої праці автора. Монографічні наукові дослідження, підручники, посібники, альбоми-каталоги не можуть бути висунуті на здобуття премії. Також у документі уточнюється, що види дизайну в номінації дизайн, з яких буде проводитися конкурс у поточному році, щорічно визначаються Комітетом з Національної премії України імені Тараса Шевченка. Указ набирає чинності з дня його опублікування. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4019208-zelenskij-zbilsiv-kilkist-nominacij-sevcenkivskoi-premii-do-13.html>

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/190494/>

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/115395/>

<https://gazeta.ua/articles/culture/prezident-rozshiriv-kilkist-laureativ-sevchenkivskoyi-premiyi/1225372>

<https://nv.ua/ukr/kultura/shevchenkivska-premiya-zelenskiy-pidpisav-ukaz-yakiy-onovlyuye-pravila-prisudzhennya-premiji-50532692.html>

Укрінформ. – 2025. – 26 лип. Президент доручив уряду організувати заходи до 65-річчя від заснування Шевченківської премії. – Інф.

Президент України Володимир Зеленський підписав Указ № 552/2025 про заходи до 65-річчя від заснування Національної премії України імені Тараса Шевченка. 26 липня його оприлюднено на сайті глави держави. Відповідно до Указу Кабінету Міністрів України доручено розробити за участю Комітету з Національної премії України імені Тараса Шевченка та затвердити план заходів до 65-річчя від заснування премії. У плані доручено передбачити, зокрема проведення урочистої церемонії вручення Національної премії України імені Тараса Шевченка. А також проведення урочистостей до 65-річчя від заснування Національної премії України імені Тараса Шевченка із залученням лауреатів Національної премії, представників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, творчих спілок та громадських організацій, діячів культури і мистецтва, вчених, захисників України. Крім того, згідно з документом, Кабінету Міністрів України доручено підготовку та видання енциклопедичного довідника «Шевченківські лауреати: 1962–2026», альбому творів художників – лауреатів Національної премії України імені Тараса Шевченка. Також доручено створення виставкових проєктів у Національному музеї Тараса Шевченка та Шевченківському національному заповіднику в Каневі, присвячених Національній премії України імені Тараса Шевченка. Згідно з документом, Кабінету Міністрів України доручено забезпечити в установленому порядку фінансування видатків на організацію та проведення заходів, а також сприяти широкому інформаційному висвітленню заходів до 65-річчя від заснування Національної премії України імені Тараса Шевченка. Указ набирає чинності з дня його опублікування. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4019199-prezident-doruciv-uradu-organizuvati-zahodi-do-65ricca-vid-zasnuvanna-sevcenkivskoi-premii.html>

Україна молода. – 2025. – 27 лип. Мінкульт програв касацію: ВСУ передав костел святого Миколая католицькій парафії, фото. – Здоровило Т.; Village Україна. – 2025. – 26 лип. Верховний Суд зобов'язав Мінкульт передати костел святого Миколая парафії. – Гриненко В.

Верховний Суд України остаточно передав костел святого Миколая в Києві у користування громаді. Про це 27 липня повідомила римсько-католицька парафія святого Миколая на офіційній сторінці у Facebook. Суд відхилив касаційні скарги МКСК та Національного будинку органної та камерної музики, не відкривши провадження. Це крапка у багаторічній боротьбі за повернення костелу, збудованого ще 1909 року і вилученого в католицької громади за радянських часів. Мінкульт наполягав, що передача незаконна, бо не знайдено нового приміщення для Будинку органної музики. Це прецедентне рішення відновлює справедливість у справі. Воно підтверджує право релігійної громади на повернення святині, відібраної у радянську добу. Докладно:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/190500/>

<https://www.village.com.ua/village/city/city-news/365109-verhovniy-sud-zobov-yazav-minkult-peredati-kostel-svyatogo-mikolaya-parafiyi>

Вечірній Київ. – 2025. – 26 лип. Понад 6000 працівників культури з усієї України записалися на тренінги із надання психологічної допомоги. – Марків Н.

В Україні розпочалась серія щомісячних тренінгів із надання Першої психологічної допомоги для працівників сфери культури, що триватиме до кінця року. Ініціатива реалізується у співпраці з Товариством Червоного Хреста України за підтримки Міністерства культури та стратегічних комунікацій України. Тренінги є частиною пріоритетного проєкту «Мистецтво допомагати», який впроваджується в межах Всеукраїнської програми ментального здоров'я «Ти як?», ініційованої Першою леді України Оленою Зеленською. Перший онлайн-тренінг об'єднав понад 600 учасників з усієї України. Кількість зареєстрованих на майбутні тренінги вже перевищує 6000 осіб. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/115368/>

Вшанування пам'яті

Укрінформ. – 2025. – 25 лип. Безславна дискусія довкола Пагорба Слави. – Когутич Т.

«Меморіал «Пагорб Слави» розташований у центральній частині Ужгорода... У 2014–2019 роках для загиблих військових ще були місця на Пагорбі Слави. З початком повномасштабної російсько-української війни у 2022 році полеглих захисників стали ховати на Алеї Слави нижче Пагорба. Зараз, влітку 2025 року, права сторона алеї вже заповнена... На початку липня Ужгородська міськрада ухвалила схему поховань полеглих військових на лівому боці Алеї Слави. Це принципова позиція міста та рідних загиблих... Утім, це центр міста, де всім тісно. Поруч із Алеєю Слави – вулиці із приватними житловими будинками та багатоповерхівками... Відтак жителі прилеглих до Пагорба Слави будинків ... висловилися проти продовження поховань загиблих зліва на Алеї Слави. Написали відповідні звернення, аргументували це санітарно-правовими нормами... Із цього питання в мерії організували громадські слухання...». У матеріалі – про те, чим закінчився скандал із розширенням поховання на Алеї Слави та чому це тривожні дзвіночки для всього українського суспільства. Прокоментували цю прикру з усіх боків ситуацію письменник, віцепрезидент Українського ПЕН-клубу, волонтер, який з 2022 року купує та відвозить на фронт військовим авто, Андрій Любка та головний архітектор Ужгорода Олег Боршовський. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/4018749-bezslavna-diskusia-dovkola-pagorba-slavi.html>

Мовні питання

Інтерфакс-Україна. – 2025. – 25 лип. Мовний омбудсмен Івановська: Наше представництво в регіонах потрібно посилювати. – Інф.

Уповноважена із захисту державної мови Олена Івановська вважає за необхідне посилювати представництва мовного омбудсмена в регіонах. Про це йдеться в повідомленні Секретаріату мовного омбудсмена за результатами

зустрічі з представниками спільноти «Мова об'єднує». Зазначається, що сторони обговорили широке коло питань, пов'язаних із реалізацією державної мовної політики та зміцненням позицій української мови у всіх сферах суспільного життя. Докладно:

<https://interfax.com.ua/news/general/1090739.html>

Village Україна. – 2025. – 26 лип. В Одеській області перейменували вулиці, названі на честь захисників України. – Гриненко В.

В Одеській області перейменували вулиці, названі на честь захисників України, пише місцеве медіа «Думська». Вулиці перейменували у восьми селах Дальницької громади за рішеннями місцевої ради (Дальник, Грибівка, Санжейка, Барабой, Богатирівка, Доброолександрівка, Мар'янівка, Новоградківка, Роксолани). Зокрема, перейменували вулиці на честь полеглих військовослужбовців Максима Браславського й Дмитра Мельника. Замість них пропонують – вулицю Перемоги й Бузкову відповідно. Також перейменували вулиці, названі на честь борців за належність України у ХХ столітті – Василя Вишиваного, Юрія Липи, Романа Шухевича, Всеволода Змієнка й ін. Пропонують нейтральні назви на кшталт вулиця Бузкова, Затишна, Оксамитова, Незалежна, Дружби тощо. «На честь таких героїв повинні називати центральні вулиці, а не закутки, де по три будинки – ось і вся вулиця. Це скоріше насмішка. Ми провели слухання і наша позиція така: після закінчення війни ми повернемося до цього питання і дамо імена героїв по-справжньому значущим вулицям. Ми ж не взяли імена Пушкіна чи Лермонтова, а вибрали нейтральні назви», – заявив очільник Дальницької громади Сергій Крутюк. Український інститут національної пам'яті (УІНП) вважає таке перейменування вулиць неприпустимим і закликає органи місцевого самоврядування утриматися від перейменування. Докладно:

<https://www.village.com.ua/village/culture/culture-news/365119-v-odeskiy-oblasti-pereymenuvali-vulitsi-nazvani-na-chest-zahisnikiv-ukrayini>

Інтерфакс-Україна. – 2025. – 25 лип. Скасування рішень про перейменування вулиць на честь захисників України неприпустиме – УІНП. – Інф.

«За інформацією, поширеною в медіа, депутати Дальницької сільської ради (Одеська область) перейменували вулиці, названі на честь загиблих військовослужбовців та борців за незалежність України...», – йдеться в повідомленні УІНП. «Український інститут національної пам'яті вважає неприпустимим перейменування топонімів, в яких увічнено пам'ять осіб, які брали участь у захисті незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України. Зокрема, у війні за незалежність України, та борців за незалежність України у ХХ столітті. Інститут закликає органи місцевого самоврядування утриматись від таких рішень, які створюють соціальну напругу та підривають авторитет державних інституцій», - йдеться у заяві відомства. Крім того, в Інституті заявили, що спільно з народними депутатами запропонують зміни до

законодавства, які стануть запобіжником від проявів «зневажливого ставлення до тих, хто виборював незалежність України». Докладно:

<https://interfax.com.ua/news/general/1090783.html>

Благодійність

Вечірній Київ. – 2025. – 26 лип. У Києві актори театрів та кіно позмагаються у благодійному спортивному турнірі. – Марків Н.

27 липня в Києві у парку ім. Тараса Шевченка відбудеться волонтерське спортивне змагання між колективами театрів і акторами кіно. У змаганнях братимуть участь: збірна театру імені Лесі Українки, збірна театру імені Івана Франка; збірна Театру на Подолі; збірна акторів театру і кіно. Глядачі також зможуть стати частиною події та долучитися до активностей. У межах заходу буде організовано збір коштів для потреб ЗСУ. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/115373/>

Театр

Village Україна. – 2025. – 27 лип. Українські актори відкрили Міжнародний шекспірівський фестиваль у Гданську. – Гуржий В.; Укрінформ. – 2025. – 27 лип. «Буря» з України зібрала аншлаги на відкритті Міжнародного Шекспірівського фестивалю. – Інф.

Вистава Національного академічного українського драматичного театру ім. Марії Заньковецької відкрила 29-й Міжнародний Шекспірівський фестиваль у Гданську (Польща) та двічі зібрала аншлаги. Ідеться про виставу «Буря» за п'єсою Вільяма Шекспіра в постановці режисерки Оксани Дмітрієвої та художника-постановника Михайла Ніколаєва. Головну роль Просперо виконав актор Київського академічного театру драми і комедії на лівому березі Дніпра, заслужений артист України Олег Стефан. Шекспірівські фестивалі, як зауважують у МКСК, залишаються важливим простором для міжкультурного діалогу. Участь наших театрів у таких подіях свідчить про зростання зацікавлення до української сцени та її інтеграцію у європейський культурний контекст. Докладно:

<https://www.village.com.ua/village/culture/culture-news/365147-ukrayinski-aktori-vidkrili-mizhnarodniy-shekspirivskiy-festival-u-gdansku>

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4019217-bura-z-ukraini-zibrala-anslagi-na-vidkritti-miznarodnogo-sekspirivskogo-festivalu.html>

Укрінформ. – 2025. – 25 лип. Одеський театр опери та балету створить 3D-копію своєї будівлі. – Інф.

Одеський національний академічний театр опери та балету оголосив про старт реалізації проєкту «Спадщина. Digital. Odesa Opera House», що впроваджується за фінансової підтримки Українського культурного фонду. Ініціатива покликана зберегти архітектурну спадщину театру в умовах повномасштабної війни. Проєкт реалізують відповідно до стратегії розвитку театру й передбачає створення сучасного цифрового контенту, зокрема 3D-лазерного сканування будівлі, 3D-екскурсій приміщенням та оцифрування

колекції музейно-виставкового комплексу Одеської національної опери. Ці рішення дозволять забезпечити доступ до театру українцям та іноземним глядачам, які нині не мають змоги особисто відвідати місто. Крім того, це також дозволить Одеській національній опері приєднатися до європейської практики створення цифрових 3D-продуктів. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4018880-odeskij-teatr-operi-ta-baletu-stvorit-3dkopiu-svoei-budivli.html>

Музика

Укрінформ. – 2025. – 27 лип. «Український оркестр свободи» виступить у восьми європейських містах. – Інф.

Цього літа «Український оркестр свободи» / Ukrainian Freedom Orchestra вирушає у четвертий тур. Концерти відбудуться з 14 по 29 серпня у Польщі (Варшава і Вроцлав), Швейцарії (Люцерн), Литві (Вільнюс), Латвії (Юрмала), Румунії (Бухарест, два концерти), Нідерландах (Амстердам) та у Великій Британії (Лондон). Виступи заплановано в країнах, які висловили непохитну підтримку Україні у період повномасштабної російсько-української війни. Цього разу у турі звучатимуть два твори українських композиторів, повідомляють на сайті Ukrainian Freedom Orchestra. У межах туру в усіх країнах відбудеться прем'єра нового твору Максима Коломійця – сюїти з опери «Матері Херсона», написання якої замовили спільно Метрополітен-опера (США) та Польська національна опера у Варшаві. Прем'єрний показ постановки про повернення викрадених Росією українських матерів заплановано на 2026 рік. Тільки у Бухаресті іноземним слухачам «Український оркестр свободи» представить композицію «Буча: Lacrimosa», присвячену пам'яті невинно вбитих українців унаслідок воєнної агресії РФ. Українська композиторка Вікторія Польова написала її 2022 року. У цьому другому спеціальному концерті у межах туру у Бухаресті 26 серпня – на Фестивалі імені Джордже Енеску – буде виконано ще два твори. Американська сопрано Рейчел Вілліс-Соренсен заспіває у зворушливих «Чотирьох останніх піснях» Йоганна Штрауса. А також прозвучить Симфонія № 8 соль мажор Антоніна Дворжака. Диригенткою-засновницею та музичним керівником «Українського оркестру свободи» є Кері-Лінн Вілсон, його створено у 2022 році з провідних українських музикантів відразу після повномасштабного вторгнення Росії в нашу країну. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4019246-ukrainskij-orkestr-svobodi-vistupit-u-vosmi-evropejskih-mistah.html>

NV. – 2025. – 27 лип. «Потужний результат». Кліп Kalush і SKOFKA зібрав 100 мільйонів переглядів на YouTube. – Інф.

Кліп гурту «Kalush» і репера SKOFKA (Володимир Самолук) на трек «Додому» отримав 100 млн переглядів на YouTube. Кліп вийшов ще у 2021 році, але після повномасштабного вторгнення РФ пісня стала популярною. «Kalush» і SKOFKA прокоментували успіх відеороботи. Хітом-рекордсменом

серед пісень українською залишається трек «Плакала» гурту «Kazka». Відеоробота на трек набрала 480 млн переглядів на YouTube. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/life/znamenitosti/klip-kalush-i-skofka-na-trek-dodomu-pidkoriv-youtube-klip-zibrav-100-milyoniv-pereglyadiv-video-50532747.html>

Візуальні мистецтва

Укрінформ. – 2025. – 25 лип. У Варшаві відбудеться зустріч-перформанс «Узори спротиву: Леся Українка і Леонора Янко». – Інф.

В Українському домі у Варшаві 25 липня відбудеться зустріч-перформанс «Узори спротиву: Леся Українка і Леонора Янко», присвячена взаємному відлунню української та кримськотатарської культур через мистецтво та пам'ять. Захід поєднає спогади Лесі Українки про її кримські враження й візуальні нариси, створені понад сто років тому, з сучасним мистецьким висловлюванням Леонори Янко, яка створює керамічну скульптуру. Проект підкреслює єдність двох народів, переслідуваних Росією, та демонструє, як культура стає мовою спротиву. Леонора Янко – міждисциплінарна мисткиня, кураторка документальних та мистецьких проєктів про російсько-українську війну з 2014 року. Буде концептуальні роботи на дослідженнях кримськотатарської та української культурної спадщини. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4018800-u-varsavi-vidbudetsa-zustricperformans-uzori-sprotivu-lesa-ukrainka-i-leonora-anko.html>

Укрінформ. – 2025. – 25 лип. У Вінниці відкрилася фотовиставка Говарда Баффета. – Інф.

У Вінниці з 27 до 29 липня у спеціальних вагонах «Мистецького поїзда» демонструватимуть фотовиставку Говарда Баффета «Міжність нації». Фотовиставка пропонує відвідувачам поглянути на Україну з моменту повномасштабного вторгнення 2022 року – це фотографії війни, але й надії, мужності та стійкості. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4019334-u-vinnici-vidkrilasa-fotovistavka-govarda-baffeta.html>

Арттерапія

Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 26 лип. Незламне мистецтво: як арттерапія допомагає ветеранам відновлюватися після війни. – Наріжна В.

Львівська міська рада поділилася деталями проєкту Healing Arts Lviv, що триває у Львові з 20 по 27 липня. Він покликаний продемонструвати, як мистецькі практики можуть допомагати людям, травмованим внаслідок війни, відновлювати фізичний, психологічний і соціальний стан. Подія об'єднала митців, військових, психологів, медиків, активістів, представників влади та міжнародних організацій. За словами уповноваженої Львівської міської ради з питань культури Наталії Бунди, проєкт охоплює три основні компоненти: Школу травмоінформованого мистецтва (20–24 липня); Конгрес мистецьких ініціатив для здоров'я (24–26 липня); показ мистецьких проєктів, створених у

2022–2025 роках (23–27 липня). Однією з перших подій став публічний показ п'єси військового Михайла Фатєєва «Сам на сам». Твір про випробування, написаний під час реабілітації, читали семеро пацієнтів Центру реабілітації UNBROKEN – учасники Театру Незламних. Під керівництвом режисера Олега Онещика ветерани через театральну постановку передали також власний досвід боротьби, втрат і повернення до цивільного життя. Інший приклад – мистецький проєкт ветерана Валентина Олексієнка, який малює картини за допомогою свого крісла колісного. Під час реабілітації у Центрі UNBROKEN у Львові він побачив, як його дружина малює, і вирішив спробувати створити картину сам – рухами колес візка по полотну. Художниця Зірка Савка допомогла реалізувати задум – і на світ з'явилася перша робота «Повороти долі». Валентин Олексієнко створив її просто під час публічного виступу в межах Healing Arts Lviv. У межах Healing Arts Lviv також проходила Школа травмоінформованого мистецтва – п'ятиденна програма для 35 митців і психологів, які працюватимуть на перетині культури й охорони здоров'я. Учасники отримували знання для подальшого застосування у своїх інституціях, терапевтичних сесіях або освітніх програмах. Паралельно відбувається Конгрес мистецьких ініціатив, що зібрав 50 представників культурних, освітніх і медичних інституцій з України та за кордону. Метою є створення професійного середовища для розвитку напрямку Arts and Health в Україні, вивчення практик і пошук моделей інтеграції мистецтва у систему охорони здоров'я. Докладно:

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/nezlamne-mistetstvo-jak-artterapija-dopomahaje-veteranam-vidnovljuvatisja-pislja-vijni.html>

Кіномистецтво. Кінопрокат

Газета по-українськи. – 2025. – 25 лип. «Головні герої фільму – не люди, а дві сили: природа і війна» – режисер Дмитро Грешко. – Прокопенко І.

6 липня на 59-му Міжнародному кінофестивалі в Карлових Варах відбулася світова прем'єра українського фільму «Дівія». Документальну стрічку Дмитра Грешка показали в основному конкурсі. Творці фільму описують його як медитативну подорож пораненою землею. Фільм є спільним проєктом України, Польщі, Нідерландів і США. Знімання проходило в українських заповідниках, на деокупованих територіях і поблизу лінії фронту. Видання пропонує розмову з автором ідеї, режисером і співоператором Дмитром Грешком, у якій він розповідає про своє кіно; про те, як розпочався цей проєкт; як обирали локації для нього; якими були основні враження від побаченого та зафіксованого й скільки загалом було відзнято матеріалу, щоб відібрати й скласти розрізнені фрагменти в єдиний наратив. Також у розмові йшлося про настрій стрічки та про те, з якими емоціями глядач залишиться після перегляду; про враження від участі в кінофестивалі в Карлових Варах та як іноземці реагували на фільм тощо. Докладно:

<https://gazeta.ua/articles/culture/golovni-geroyi-filmu-ne-lyudi-a-dvi-sili-priroda-i-vijna-rezhiser-dmitro-greshko/1225186>

Культура та мистецтво для людей з інвалідністю

Укрінформ. – 2025. – 27 лип. Зеленська презентувала новий епізод освітнього серіалу «Люди з досвідом війни». – Інф.

Десятий епізод освітнього серіалу «Люди з досвідом війни. Гідність. Взаємодія» розповідає про спілкування з людьми, які мають бойовий досвід. Про це перша леді Олена Зеленська повідомила в Телеграмі. За її словами, у новій серії можна дізнатися про переваги найму на роботу ветеранів, як створити комфортне робоче середовище для ветеранів. Серіал доступний на платформі «Дія.Освіта» та YouTube-каналі «Ти як?». Освітній серіал «Люди з досвідом війни» створено з ініціативи Мінцифри в межах кампанії «Ти як?» Всеукраїнської програми ментального здоров'я. Він є продовженням однойменного розділу «Довідника безбар'єрності» – гіда з коректної комунікації. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4019320-zelenska-prezentovala-novij-epizod-osvitnogo-serialu-ludi-z-dosvidom-vijni.html>

Література

Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 25 лип. Сергій Жадан став лауреатом Австрійської державної премії. – Лебедина О.

25 липня український поет, письменник і військовослужбовець Сергій Жадан був удостоєний престижної Австрійської державної премії за внесок у європейську літературу. Про це повідомило Міністерство культури та інформаційної політики України. Нагороду традиційно вручають у межах Зальцбурзького фестивалю. Вона існує з 1965 року й присуджується авторам, які здобули міжнародне визнання, зокрема завдяки перекладам своїх творів іноземними мовами. Цьогорічне журі назвало Жадана «одним з найпроникливіших письменників Європи», чий голос, особливо у воєнний час, став символом стійкості українців. Міністр культури Австрії Андреас Баблер зазначив: «Сергій Жадан надає літературного звучання болю, страху та втратам, які приносить війна». Під час вручення нагороди Сергій Жадан виступив із промовою «Свідчити і любити». Він поділився роздумами про роль митця у воєнні часи, необхідність зберігати правду та людяність. Докладно:

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/serhij-zhadan-stav-laureatom-avstrijskoji-derzhavnoji-premiji.html>

Укрінформ. – 2025. – 27 лип. Жадан: Війна змінила українську мову, наповнивши її болем. – Інф.

Письменник, поет і військовий Сергій Жадан переконаний, що російська війна змінила українську мову – з неї зникла легкість, а натомість з'явився біль. Про це він розповів на церемонії вручення Австрійської державної премії з європейської літератури у ході урочистого заходу в рамках Зальцбурзького фестивалю. За словами Сергія Жадана, в українських книгах, які зараз видаються, майже напевно буде присутня війна, або «навіть якщо її не буде в сюжеті – вона наповнюватиме собою паузи та порожнини». Література, зауважив він, не завжди видається доречною, коли мова заходить про

споглядання смерті. Але свідчити про війну потрібно, «щоб далі боротися» – «свідчити, щоб любити». Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4019222-zadan-vijna-zminila-ukrainsku-movu-napovnivsi-ii-bolem.html>

Укрінформ. – 2025. – 26 лип. До лонглиста польської літературної премії Ossolineum увійшли 11 українських авторів. – Інф.

До довгого списку польської премії за переклад поезії Ossolineum 2025 року увійшли книжки п'ятьох українських авторів. Загалом до довгого списку премії Nagroda Ossolineum za Przekład Poetycki увійшли 23 поетичні збірки, перекладені польською з різних мов. Серед авторів як класики, так і автори сучасних текстів, зокрема українських. Українські книжки, які увійшли до довгого списку: Ія Ківа «Мандрівний птах війни», переклад Анети Каминської (Katalog Press); Максим Кривцов «Ток-шоу «Війна», переклад Анети Каминської (Fundacja Pogranicze); Дмитро Лазуткін «Індійський океан», переклад Марцина Гачковського (Fundacja Pogranicze); Ірина Вікирчак «Листи з Калькути», переклад Катажини Швеци (Fundacja Pogranicze); Василь Стус «Час творчості», переклад віршів – Яцек Подсядло (Staromiejski Dom Kultury). У списку також є антологія «Я не взяла з собою радості. Вибір віршів українських поеток», до якої увійшли тексти шістьох українських авторок (Мар'яна Савка, Олена Рибка, Ольга Ольхова, Дзвінка Матіяш, Юлія Бережко-Камінська, Йордана Дранчук). Збірку переклали Богдан Баран і Збігнєв Жбіковський, вона вийшла у Варшавському відділенні Спілки польських письменників. Премія Ossolineum, яку заснували у 2024 році, має на меті підтримати переклади поезії з інших мов польською та відзначити якісну роботу перекладачів і видавництв. Церемонія нагородження відбудеться восени 2025 року у Вроцлаві під час гала-вечора літературних премій Angelus та Silesius. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4019152-do-longlista-polskoi-literaturnoi-premii-ossolineum-uvijisli-11-ukrainskih-avtoriv.html>

Газета по-українськи. – 2025. – 26 лип. «Кажуть, говорити про майбутнє нині – наївно» – фестиваль «Фронтера» проведуть упр'яте. – Прокопенко І.

23 події проведуть у межах Міжнародного літературного фестивалю «Фронтера», який упр'яте відбудеться в Луцьку. Цього року пройде 2–3 серпня в музейному просторі «Окольний замок». Участь візьмуть письменники, перекладачі, медівники, стендапери та музиканти. Серед них – Павло Казарін, Андрій Любка, Ірина Цілик, Володимир В'ятрович, Юрій Прохасько, Володимир Єрмоленко, Олександр Михед, Богдан Логвиненко, Артур Дронь, Анастасія Зухвала та ін. Також долучаться гості з Іспанії, Колумбії та Великої Британії. Заплановано публічні розмови та дискусії, поетичні читання, концерти, стендап і театральну-музичний перформанс. Про десять цікавих подій «Фронтери» розповідає куратор програми фестивалю Микита Москалюк. Докладно:

<https://gazeta.ua/articles/culture/kazhut-govoriti-pro-majbutnye-nini-nayivno-festival-frontera-provedut-upyate/1225248>

Укрінформ. – 2025. – 27 лип. У Польщі видали двомовну збірку Юлії Мусаковської «Незручні вірші». – Інф.

У Польщі вийшла нова двомовна збірка української поетки Юлії Мусаковської «Незручні вірші» / «Wiersze kłopotliwe». Це вже друга книжка авторки у поетичній серії «Wobec wojny» / «Перед обличчям війни», що виходить у видавництві Pogranicze. Переклад виконала польська поетка та перекладачка Анета Камінська. До книжки увійшли вибрані вірші, написані у 2014–2024 роках. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4019323-u-polsi-vidali-dvomovnu-zbirku-ulii-musakovskoi-nezrucni-virsi.html>

Вечірній Київ. – 2025. – 26 лип. На станції метро «Золоті ворота» представили поезію авторів з України та Європи. – Катаєва М.

На станції метро «Золоті ворота» 25 липня представили поезію авторів з України та Європи у проєкті «Вірші у метро – 2025». У творах порушують важливі теми, актуальні для демократичних суспільств, зокрема виклики, пов'язані з російсько-українською війною. Особливе місце в добірці посідає вірш української письменниці Вікторії Амеліної, яка загинула внаслідок російського ракетного удару по Краматорську у 2023 році. Виставка є завершальним етапом поетичного проєкту, який раніше було представлено на різних станціях столичного метрополітену. Тепер усі роботи зібрані в одному просторі та доступні для перегляду до 8 серпня. Проєкт ініційований Польським Інститутом у Києві у співпраці з українським кластером EUNIC. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/115343/>

Музейна справа

Укрінформ. – 2025. – 25 лип. У Польщі проходить виставка «Яворів. Народні барви Розточчя». – Інф.

У польському селі Радружі до лютого 2026 року проходить виставка «Яворів. Народні барви Розточчя», на якій представлено близько сотні творів з фондової колекції Львівського скансену – переважно одяг та вишиті строї з Яворівщини. Про це у Фейсбучі повідомив Музей народної архітектури та побуту у Львові імені Климентія Шептицького, який підготував експозицію. Окрім того, на виставці представлено сучасні яворівські забавки авторства Оксани Когут та Остапа Сойки з Івано-Франкового, що на Львівщині. Польські колеги доповнили експозицію своєю колекцією яворівських скринь, а також давніми яворівськими забавками з музеїв Кракова та Перемишля. Виставка є результатом співпраці між Muzeum Kresów w Lubaczowie та Музеєм народної архітектури і побуту у Львові імені Климентія Шептицького. Куратор виставки: Роман Зілінко. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4018788-u-polsi-prohodit-vistavka-avoriv-narodni-barvi-roztocca.html>

NV. – 2025. – 25 лип. З автографом митрополита Шептицького. Служба зовнішньої розвідки повернула в Україну Требник 1844 року. – Інф.; Укрінформ. – 2025. – 25 лип. В Україну повернули рідкісний стародрук з підписом митрополита Шептицького. – Інф.; Вечірній Київ. – 2025. – 25 лип. Зовнішня розвідка повернула в Україну стародрук з автографом Андрея Шептицького. – Божок С.; Україна молода. – 2025. – 25 лип. В Україну повернуто історичний стародрук з автографом митрополита Шептицького – СЗРУ. – Здоровило Т.

Служба зовнішньої розвідки (СЗР) повернула в Україну рідкісну молитовну книгу «Требник» 1844 року з маргіналією митрополита Андрія Шептицького. «Требник» зник під час Другої світової війни з села Костенів, що на Львівщині, коли місцеву церкву пограбували, а архів – розпорошили або знищили. Протягом десятиліть доля «Требника» залишалася невідомою. СЗР провела тривалу багатоходову операцію для повернення цієї виняткової історико-релігійної цінності. Стародрук передано Міністерству культури та стратегічних комунікацій України. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/kultura/trebnik-mitropolita-sheptickogo-povernuli-v-ukrainu-operaciya-szr-zavershilasya-uspihom-50532530.html>

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4018791-v-ukrainu-povernuli-ridkisnij-starodruk-z-pidpisom-mitropolita-septickogo.html>

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/115386/>

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/190478/>

Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 27 лип. Маковій у Пирогові: традиції Медового Спаса ожили в народному музеї. – Лебедина О.

У Національному музеї народної архітектури та побуту України влаштували тематичне святкове дійство «Готуємось до Маковія», яке було приурочене до Медового Спаса й літніх українських звичаїв. У межах заходу відвідувачі мали змогу прослухати лекцію «У країні меду і маку», що розповідала про історію та символіку свята. Охочі брали участь у майстер-класі зі створення оберегового букета «маковійчика». Також діяла виставка-продаж виробів ручної роботи, виготовлених народними майстрами з усієї України. Докладно:

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/makovij-u-pirohov-traditsiji-medovoho-spasa-ozhili-v-narodnomu-muzeji.html>

Охорона культурної спадщини

Вечірній Київ. – 2025. – 25 лип. Археологія у серці Києва: тривають дослідження надбрамної церкви Михайлівського Золотоверхого монастиря. – Асадчева Т.

На території Михайлівського Золотоверхого монастиря, що на верхньому плато Володимирської гірки (вулиця Трьохсвятительська, 8), продовжуються роботи з вивчення археологічної пам'ятки – залишків мурованої брами з надбрамною церквою XII століття. Про це повідомили у Департаменті охорони культурної спадщини. Нині залишки церкви

музеєфіковані. Матеріали досліджень зберігаються в Інституті археології НАН України та у Державному історико-архітектурному заповіднику «Київ стародавній». «Археологічні залишки мурованої брами з надбрамною церквою на території Михайлівського Золотоверхого монастиря – це автентичний об’єкт археологічної спадщини XII століття, виявлений у 1998–1999 роках. Він зберіг значну частину планувальної структури, матеріальних ознак, фрескових фрагментів та елементів оздоблення...», – зазначила Марина Соловійова, директорка Департаменту. За її словами, станом на сьогодні об’єкт не мав охоронного статусу, проте Комунальний заклад «Центр консервації предметів археології» подав картку виявлення до відповідного департаменту. Згідно з планами, археологічний комплекс може бути частиною музейного простору, над яким працює команда ДІАЗ «Стародавній Київ». Також Марина Соловійова додала, що фахівці департаменту стежать за суміжними об’єктами на території монастиря, розглядаючи можливості їхнього подальшого дослідження та інтеграції до загального культурного ландшафту. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/115324/>

Вечірній Київ. – 2025. – 25 лип. Суд зобов’язав власника пам’ятки архітектури на Подолі укласти охоронний договір. – Катаєва М.

За позовом Подільської окружної прокуратури міста Києва в інтересах держави Київський окружний адміністративний суд зобов’язав власника пам’ятки архітектури національного значення укласти охоронний договір з органом охорони культурної спадщини. Йдеться про «Жилий будинок XVIII–XIX ст.» (відомий як Заїжджий двір О. Іщенка), розташований на вул. Петра Сагайдачного, 27 Б у Подільському районі столиці. Об’єкт є частиною історичної садиби родини Балабухів. Будівля зберігає характерні риси архітектури тієї епохи та становить культурну цінність як приклад заїжджого двору кінця XVIII століття та уособлює частину історичного середовища Подолу. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/115330/>

Village Україна. – 2025. – 25 лип. Мозаїку «Журавель і лисичка» відновили – тепер вона знаходиться на стіні чайної «Сьорб». – Гриненко В.

Мозаїку «Журавель і лисичка» відновили – тепер вона знаходить на стіні чайної «Сьорб» на Спаській вулиці, повідомила художниця Анастасія Лелюк. Пошкоджену мозаїку зняли наприкінці листопада із дитячого садочка № 395 на Відрадному. Мозаїка 1970–1980-х викладена з керамічної плитки, кольорового скла й цементної основи. Мозаїчне панно є зразком наївного монументального мистецтва, його створювали в межах естетизації простору радянських освітніх установ. Разом із мозаїкою «Лисиця і журавель» у листопаді 2024-го активісти також зняли із садочка й панно «Івасик-Телесик». Його вже виклали в культурному просторі «Кут». Докладно:

<https://www.village.com.ua/village/city/city-news/365101-mozayiku-laquo-zhuravel-i-lisichka-raquo-vidnovili-ndash-teper-vona-znahoditsya-na-stini-chaynoyi-laquo-sorb-raquo>

Міжнародне співробітництво

Укрінформ. – 2025. – 25 лип. Ансамбль з Києва представляє Україну на міжнародному фестивалі в Марокко. – Інф.

Ансамбль сучасної хореографії «Фламінго» Київського Палацу дітей та юнацтва став представником України на 17-му Міжнародному дитячому фольклорному фестивалі «Діти миру», який триває з 22 по 30 липня в марокканському місті Рабат. Подія проходить під почесним патронатом принцеси Лалли Мер'єм і організована асоціацією «Бурегрег». Виступ українського колективу під час урочистого відкриття фестивалю 23 липня викликав щире захоплення глядачів. Попереду у «Фламінго» ще кілька виступів у містах Рабат і Салє, де юні танцюристи продовжать знайомити міжнародну аудиторію з українською культурою. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4018780-ansambl-z-kieva-predstavlae-ukrainu-na-miznarodnomu-festivali-v-marokko.html>

Випуск підготувала
завідувачка сектору оперативного інформування
та розповсюдження інформації Інформцентру з питань культури та мистецтва;
тел.: 425-23-26
електронна адреса: infocenter@nplu.org
info_nplu@ua.fm